

Obec Žilov

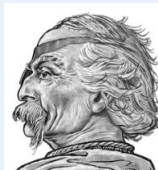
a Národopisná a dějepisná společnost Žilov

Vás zvou

v sobotu 14. 9. 2024

na **2. ročník** turistického pochodu

Po Svatojakubské cestě za Kokořovci a Janem Žižkou

s trasami 4, 6, 12, 15, 20, 25 a 30 km

skrze místa pověstí a těžby kaolinu

Start – Stýskaly u koupaliště (startovné 20, 10 Kč)

Cíl – do 16,00 hod. v místě startu

Registrace – od 7,00 do 9,30 hod. – trasy 20, 25 a 30 km

od 7,00 do 11,30 hod. – trasy 4, 6, 12 a 15 km

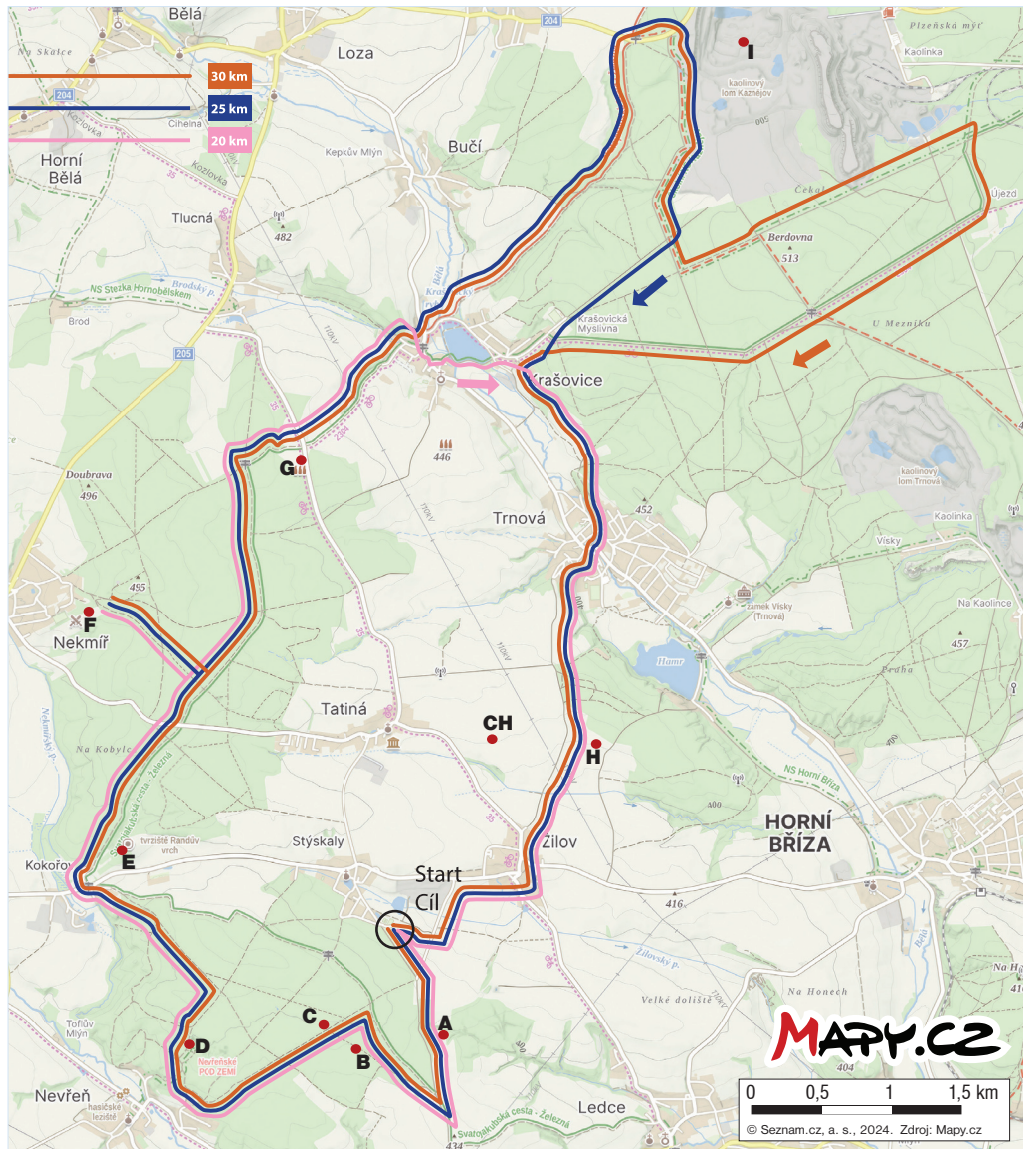
Prohlídka Nevřeňského podzemí v 9,00 a 10,00 hod.

(rezervace a vydání zlevněné vstupenky v místě startu)

Propozice pro trasy 20, 25 a 30 km

PO SVATOJAKUBSKÉ CESTĚ ZA KOKOŘOVCI A JANEM ŽIŽKOU

Pro zájemce o pěší turistiku jsme připravili druhý ročník turistického pochodu letos se sedmi trasami, z toho se dvěma kratšími do 6 km a pěti trasami v délce od 12 do 30 km. Trasy vedou rozmanitou přírodou se zajímavými místy a historií, a jejich společnou komunikací se stala **Svatojanská cesta – Železná**, proto se její označení objevuje i v názvu celé akce. Jak známo, Svatojanská cesta – Železná začíná v Praze a spojuje v Čechách a v Evropě místa s kostely sv. Jakuba, je propojena s německými, francouzskými a španělskými cestami, kudy poutníci přicházejí do španělského města **Santiago de Compostela**, kde je v katedrále pochován sv. Jakub Větší (Starší), který je patronem rovněž farního kostela v Ledcích, kolem něhož poutní cesta rovněž prochází. Nově byla do konstrukce nabízených tras (vyjma té nejkratší) vpravena jižní část směrem k Nevěni tematicky označená jako „**Cestou pověstí a těžby kaolinu**“ a severní část u nejdělsích tras z Krašovic dále po Svatojanské cestě k Mrtníku kolem Kaznějovského kaolinového dolu a kolem Krašovické myslivny zpátky na trasy do cíle pochodu.

Návrh a popis tras vypracovala místní národopisná a dějepisná společnost, mapky a grafické úpravy nakladatelství Kletr.

POPIS TURISTICKÝCH TRAS K MAPCE

5) Trasa 20 km je vhodná pro ty, kteří hodlají navštívit **Nevřeňské podzemí**, tvrzíště Kokořovců a **památné místo bitvy u Někmeře** a přes Krašovice, Trnovou a Žilov dojít do cíle.

Následující pasáž je stejná i pro 25 a 30km trasu.

Od kiosku na hřišti ve Stýskalech se vydáte jihovýchodním směrem podél lesa a po cestě do Příšova k písokovcovému kříži, který za zátočinou a jamkou označuje místo, kde skončil **vojenský trubač (A)**, (pověst), až po 1,3 km chůze dorazíte ke Svatojakubské cestě. Odbočíte vpravo a procházíte trasu po poutní cestě zpět ve směru na Stýskaly, až po necelých 850 metrech přijдете ke **křížovatce lesních cest**, Svatojakubské cesty a cesty do Nevěně. Vlevo těsně před křížovatkou v lese **uskupení 12 kamenů (B)** pravidelně uspořádaných, neznámého původu a určení. Z křížovátky polních cest je dle propočtů do španělského města **Santiago de Compostela po Svatojakubské cestě** směrem na Ledce 2 700 km. Od křížovátky lesních cest odbočíte ze Svatojakubské cesty vlevo, pokračujte po cestě ve směru na Nevěň a po 370 m dojdete k místu, kde vpravo v lese při cestě stávala prastará borovice s obrázkem „**Tří králů (C)**“ (pověst), který dal místu svůj pomístní název. Pokračujete po cestě na Nevěň a těsně nad obcí po oblouku trasy stanete před **Nevřeňským podzemím (D)**, kde si můžete prohlédnout kaolinový důl, komplex chodeb a přes 15 metrů vysokých síní a dozvědět se zajímavé věci z dějin těžby kaolinu. Rezervaci a prodej vstupenek zajišťuje **pořadatel na startu**. Od podzemí projedete asi 600 metrů ke křížovatce lesních cest, na které odbočíte vlevo ve směru na Kokořov, kde se vrátíte znovu na Svatojakubskou cestu.

Ze vsi **Kokořova**, která se poprvé připomíná roku 1225, vyjděte severně po Svatojakubské cestě, po 400 metrech odbočíte vpravo – na tvrzíště **pánů z Kokořova (E)**, (Randův vrch, cca 200 metrů). Kokořov se stal kolébkou významného rodu Kokořovců, jehož předkem byl Petr z Tatiné, uváděný na Kokořově r. 1401. Původně rytířský rod měl v erbů shora půlený štít červené a černé barvy, nad helmou rohy týchž barev. Kokořovci, kteří byli povýšeni do panského stavu s hraběcími titulem, vlastnili mimo jiné Štáhlavy, Žlutice, ale i Nečtiny. Z tvrzíště se vrátíte zpět na Svatojakubskou cestu a pokračujete v chůzi severněji přes silnici z Tatiné do Někmeře a v lokalitě Černý les odbočíte ze Svatojakubské cesty vlevo na lesní cestu do **Někmeře, k památníku Jana Žižky (F)**, k bojišti a místu, kde **2. 12. 1419** použil Jan Žižka poprvé za husitských válek k boji organizovanou vozovou hradbu a porazil početnější vojsko pána Bohuslava ze Švamberka, hejtmána **Plezeňského landfrýdu**.

Od pomníku se znovu navrátíte na Svatojakubskou cestu, trasa pak směřuje po zelené severněji, dále severovýchodně stále po Svatojakubské cestě, v blízkosti **Krašovických kamenných kruhů (G)**, až do obce **Krašovice** vzdálené odsud 5,5 km. Krašovice se poprvé připomínají roku 1232, kdy na krašovské tvrzi seděl Jetřich I., jehož potomci se psali páni z Vrtby, Bělé, Pušperka a Gutštejna. Krašovická tvrz stávala v místech dnešního domu čp. 38, dodnes jsou zde patrné zbytky valů. Nedaleko tvrzíště je **barokní kostel sv. Jiljí**, dnešní stavba pochází z roku 1778.

Zde se oddělují trasy 25 a 30 km, návrat z Krašovic do Stýskal je stejný jako u této trasy – viz dále.

Z Krašovic pokračujete po vlastním značení do **Trnové**, která byla zpusťována a spálená za husitských válek a z popela vyrostlé trní snad dalo vsi současný název. Z Trnové silničkou jižně se vydáte přes kopce cestou na Žilov a v půli cesty pod lesem minete místa dnes již neexistující samoty **Ostražkovice (H)**, (Bouchalka, vlevo pod lesem) a bývalého černouhelného dolu **Adolf (CH)**, (vpravo, nad Tatinskou jámou a Tatinským potokem). V Žilově, který se připomíná již k roku 1269, projedete kolem statků s vjezdy zdobenými plastikami – lvy, Kozinou a dravými ptáky. Z okna staré panské hospody, dnes čp. 4, vystihel údajně rychtář Skála na **vojenského trubače (A)**, (pověst). U areálu zemědělské společnosti se dostanete zpět od východu k cíli trasy, kiosku na hřišti ve Stýskalech.

6) Trasa 25 km, je vhodná pro ty, kteří hodlají navštívit **Nevřeňské podzemí**, tvrzíště Kokořovců a **památné místo bitvy u Někmeře**, absolvovat delší trasu po Svatojakubské cestě (9 km), projít se kolem Kaznějovského kaolinového dolu, zpátky přes Krašovice, Trnovou a Žilov do cíle pochodu.

Následující pasáž je stejná jako ve 20km trase.

Od kiosku dnešní stavba pochází z roku 1778.

Z Krašovic pokračujete po Svatojakubské cestě v délce 3 km až k silnici z Kaznějova do Mrtníka, ze silnice odbočíte pak vpravo a vydáte se jižním směrem po školní naučné stezce (v terénu není vyznačena) kolem **Kaznějovského kaolinového dolu (I)** a krátce za Mrtnickou jámou z naučné stezky odbočíte vpravo, projedete kolem Krašovické myslivny a navrátíte se znovu do Krašovic. *Návrat z Krašovic do Stýskal je stejný jako u trasy 20 km.*

7) Trasa 30 km, je vhodná pro ty, kteří hodlají navštívit **Nevřeňské podzemí**, tvrzíště Kokořovců a **památné místo bitvy u Někmeře**, absolvovat delší trasu po Svatojakubské cestě (9 km) a delší trasu kolem **Kaznějovského kaolinového dolu**, zpátky přes Krašovice, Trnovou a Žilov do cíle pochodu.

Následující pasáž je stejná jako ve 20km trase.

Od kiosku dnešní stavba pochází z roku 1778.

Z Krašovic pokračujete po Svatojakubské cestě v délce 3 km až k silnici z Kaznějova do Mrtníka, ze silnice odbočíte pak vpravo a vydáte se jižním směrem po školní naučné stezce (v terénu není vyznačena) kolem **Kaznějovského kaolinového dolu (I)**, pokračujete po školní naučné stezce jižně a krátce nato odbočením vlevo východním směrem po úpatí kopce Berdov-na (513 n. m.) a po 1,5 km odbočíte ze stezky vpravo, kolem Výklenkové kapličky U Svaté Trojice a v Újezdě znovu vpravo a po cyklostezce (2304) se dostanete kolem Krašovické myslivny znovu do Krašovic.

Návrat z Krašovic do Stýskal je stejný jako u trasy 20 km.

TIPY ZAJÍMAVÝCH MÍST NA TRASÁCH TURISTICKÉHO POCHODU

A) Kříž z pískovcového kamene označuje místo, kde skončil **vojenský trubač**. Váže se k němu pověst za zramenaná řídícím učitelem Karlem Hulou do pamětní knihy ledecké školy z roku 1885. „*Na pravé straně vozové cesty od Příšova k Žilovu, tam, kde křížek a houština, vzal prý vojenský trubač za své, což pravda bude. Když totiž ze Žilova z námluv jel, byl prý střelen z okna žilovské staré hospody od jistého Škaly ze Žilova, za jehož ženou jezdil, a dojel prý na dříve zmíněné místo, kde spadl z koně a skončil. Dle jiných měl si Škala na místě samém na trubače počkat, a tam jej zastřelit. Byly tam z toho trubače nalezeny, ale později, od ovčáckých psů jen ohryzané zbytky. Tam odtud prý vychází to světýlko. Trubák prý tam troubívá. Dosud se na tom místě říká U trubáka.*“

B) Místo **uskupení 12 kamenů** pravidelně uspořádaných, neznámého původu a určení, dosud neprobádané, v lese u křížovatky lesních cest.

C) Místo „**U tří králů**“ nazývané dle obrázku tří králů umístěného na prastaré borovici, obrázek později nahrazen obrázkem P. Marie. K místu se váže zápis řídícího učitele Karla Huly do pamětní knihy ledecké školy z roku 1885. „*Na příkopu cesty od Žilova k Nebřemu je obrázek P. Marie. Dříve tam byl obrázek Tří králů. O obrázku se povídá: „Kokořovský šafář Jan Škoulka povídal Josefu Hnatovi, čp. 1, že myslivecký mládenec nekmířský Čadek byl kdysi ve dvoře příšovském. Varovali ho před strašidly, když šel v 10 hodin večer domů. Přišel od verpánů a slyšel kol nohou šustit papír. Strh ručníc, chtěl po tom střelit, nikoho ale neviděl. Když přišel domů, měl hlavu od strachu oteklou.*“ Les prý vzal neprávem ledeckým hrabě z Vrtby, proto tam na kočáru jezdí. Mnozí lidé dle tehdejšího svědectví kočár s koňmi a pánem – vše bez hlavy viděli, který ujížděl a chvoje v lese porážel, až se jim ztratil.

D) Nevřeňské podzemí

Podzemní prostory kaolinového dolu Nevřeň jsou od 15. 6. 2019 přístupné veřejnosti. Kaolin se zde těžil na konci 19. století. S těžbou bylo započato kolem roku 1870. Vznikl zde impozantní podzemní prostor s labyrintem chodeb a sálů místy až 12 metrů vysokých. Okolím podzemí provede návštěvníky naučná stezka. Rezerpace a prodej zlevněných vstupenek zajišťuje pořadatel pochodu na startu.

E) Randův vrch – tvrziště pánů z Kokořova

Tvrz Kokořov se poprvé připomíná v roce 1225. Z tvrze pocházel rod Kokořovců z Kokořova, který patřil od 15. století k nejpřednějším rodům v Čechách. Rod Kokořovců se odvozoval od Petra z Tatině, připomínaného roku 1401 na Kokořově. Kokořovci z Kokořova vymřeli po meči roku 1878. Poslední zmínky o tvrzi jsou ze 16. století. Po tvrzi jsou dnes na Randově vrchu sotva znatelné stopy po obranném valu s příkopem na pahorku (454 m. n. m.).

F) Pomník Jana Žižky a bitvy u Nekmíře

Místo „Na Smrtnelici“ východně od Nekmíře se stalo patrně dne 2. 12. 1419 bojištěm, kde Jan Žižka s nepočetným oddílem porazil výrazně silnější vojsko krajského landfrýdu pod velením Bohuslava ze Švamberka. V bitvě došlo k prvnímu doloženému použití organizované vozové hradby za éry husitských válek. V roce 2018 obec Nekmír na paměť památné bitvy zřídila na vrcholku kopce pomník Jana Žižky a osadila informační tabuli. „*Když jednou Žižka vytáhl z Plzně k Nekměři s necelými třemi sty pěších a sedmi vozy, na kterých vezl zařízení k boření zdí (hady), dostihl ho na cestě pan Bohuslav, který měl přes dva tisíce jízdných i pěších. A tak zaútočil na Žižku s jízdním houfem a myslel, že je všechny na hlavu potřít. Ale Žižka odrazil ho od vozů a zabil Hynka z Nekměře. Pak táhl dál svou cestou a tu noc pobořil tři opevněné tvrze.*“ (Staré letopisy české)

G) Krašovické kamenné kruhy

Kamenný kruh, tvořený osmi menhiry, se nachází v lesní lokalitě poblíž silnice mezi obcemi Tatiná a Tlucná. Je označován jako léčivý a harmonizační zemský kruh s ženskou energií a se vstupní svatyní Matky Země poblíž kruhu. Střed kruhu představuje energetický silový bod.

H) Samota Ostražkovice

Samota Ostražkovice (lidově Bouchalka) je poprvé uvedena roku 1379 v berním rejstříku plzeňského kraje patřící pod faru Všeruby. Za husitských válek samota zpusťla a jako pustá je uváděna i v r. 1526 při prodeji Petru Kokořovcovi, též i v r. 1651. K samotě patřily okolní pozemky, které všerubská fara dříve pronajímala žilovským sedlákům, později nájemcům usedlosti. Hospodářské budovy byly zbourány v dubnu 1965 a koncem ledna 1967 bylo zbouráno i obytné stavení. Posledním nájemcem byla rodina Antonína Myslivce.

CH) Černouhelný důl „Adolf“

V polovině 19. století byl u Žilova nad Tatinskou jámou otevřen ve směru na Krašovice důl „Adolf“. Důl byl hloubkou do 40 metrů, uhlí se těžilo primitivním způsobem pomocí vrátků a věder, mimořádně se používal žentour. Sporadicky se těžilo ještě před 100 lety, ale těžba byla brzy nato ukončena.

I) Kaolinový důl Kaznějov

Největší kaolinový lom ve střední Evropě. Krásný výhled na těžební jámu je právě ze silnice mezi Kaznějovem a Mrtníkem. Těžba zde probíhá od roku 1904. Lom je dlouhý téměř 1,8 km, v nejširším místě má 800 metrů, roční produkce je okolo **320 000 tun kaolinu**.